

NOGMAALS HET „AANGEKLEDE” SALDOBILJET KLEREN MAKEN DE MAN

door Drs. H. H. J. Nordemann

1 De betekenis van Vechts bijdrage

Vechts publikatie betreft een van de onderwerpen waaraan, zoals in de inleiding ervan wordt opgemerkt, in een van de hoofdcommissies van het NIVRA, de Commissie Controle Vraagstukken (C.C.V.), aandacht is (en wordt) besteed. Op zichzelf is het verheugend dat dergelijke vraagstukken in de vakpers aan de orde worden gesteld. In dat opzicht kan men Vechts bijdrage positief beoordelen.

Minder positief wordt het oordeel evenwel, wanneer men tot de constatering komt dat de zorgvuldigheid die het schrijven over een dergelijk onderwerp, waarmee een beroepsbelang is of kan zijn gemoeid, onvoldoende in acht is genomen.

Waar het hier gaat om de discussie rondom een der middelen van accountantscontrole, over de betekenis waarvan, naar mij is gebleken, in toonaangevende beroepskringen weliswaar genuanceerd, doch overigens unaniem positief wordt geoordeeld, meen ik dat er *hic et nunc* aanleiding is tegen de door Vecht verkondigde opvattingen bezwaar aan te tekenen. Ter voorkoming van misverstand wil ik overigens duidelijk stellen dat ik hier à titre personnel mijn mening geef, welke derhalve los moet worden gezien van mijn fungeren als voorzitter van de Commissie Controle Vraagstukken en van de werkgroep bankverklaringen van het NIVRA en dat daarbij in geen dele wordt geprejudicieerd op de binnen afzienbare tijd te verwachten meningsuitingen van genoemde commissie. Zoals ik hieronder nader zal toelichten heeft Vechts publikatie het karakter van een premature, onvoldoende door-dachte meningsuiting, welke het gevaar inhoudt in de kringen waarmee te zijner tijd overleg moet worden gepleegd - maar daar niet alleen - mogelijk moeilijk weg te nemen misvattingen en misverstanden zal oproepen.

2 Vechts publikatie: prematuur

De in de inleiding van Vechts artikel opgenomen alinea over de arbeid van de C.C.V. wekt ten onrechte de indruk dat er sprake is van een afgeronde arbeid en definitieve conclusie. Het geciteerde jaarverslag van het NIVRA spreekt namelijk van een conclusie *in eerste aanleg*. Uit latere publikaties is bekend dat door de C.C.V. een werkgroep bankverklaringen werd ingesteld waarin een 10-tal, voor het merendeel public-, accountants zitting hebben (Zie bijvoorbeeld NIVRA-Berichten, december 1970, pagina 25-26). Het is evident dat er in een dergelijke ook aan de schrijver bekende situatie voor een „onthulling” als door hem verwacht (inleiding, laatste alinea) geen plaats *kon* zijn. Overigens had hij dit zelf reeds uit de voorzichtige wijze van formulering der conclusie in eerste aanleg kunnen afleiden. Maar daarmee is Vechts kritiek op deze conclusie - nog afgezien van de gehanteerde argumentatie - toch wel duidelijk voorbarig.

3 Vechts publikatie: onvoldoende doordacht

3.1 Over de vaktechnische mérites geeft Frielink elders in dit nummer zijn oordeel. Diens conclusie is duidelijk: Vechts evaluatie van het middel (grondslag voor zijn negatieve oordeel) kan de toets der kritiek niet doorstaan.

3.2 Geheel ten onrechte gaat Vecht voorbij aan het feit dat hier en elders (met name in de Verenigde Staten, maar ook in West-Duitsland bijv.) op grote schaal en toenemend de bankverklaring als controlemiddel wordt gehanteerd.

Hoewel men uiteraard voorzichtig moet zijn de ratio van een controlemiddel te baseren op het feitelijk gebruik ervan (ook al geschiedt dit door beroepsmatig kritisch ingestelde lieden), kan anderzijds niet worden ontkend dat het feit van een wijd verspreide toepassing ervan in ieder geval noodzaakt tot de introductie van een stuk inductieve analyse in de beschouwing. Daarom moet het geheel en al ontbreken hiervan in een geschrift met de pretentie ratio en functie van het middel te onderzoeken (het in de inleiding, laatste alinea genoemde „trachten een poging te doen” blijkt bij nadere beschouwing een eufemisme) mijns inziens als een essentieel gebrek worden beschouwd.

In dat licht bezien komen de conclusies, bij mij althans, over als grotendeels *gratis* beweringen (de laatste zin van zijn artikel is daarvan een sprekend voorbeeld) die wij van een auteur als Vecht - het zij uitdrukkelijk vastgesteld - niet hadden verwacht.

4 Vechts terminologie

Na het bovenstaande resteert nog slechts kritiek op het gebruik van de wansmakelijke term „aangeklede saldobiljetten”. Eerstens behoort deze niet, zoals ten onrechte door Vecht gesuggereerd, tot het spraakgebruik in de vakkringen (inleiding, eerste alinea „in de wandeling (met wie?) genaamd . . .”) maar bovendien is afgezien hiervan de term even onvolkomen als Vechts betoog, dat geschreven zou kunnen zijn onder het motto „liever naakt dan namaak”. . .